Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

2026/2027

37 020XV

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 2027

Ontvangen 27 november 2026

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

De begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 2027 komt te luiden:

Vastgestelde begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) begrotingsgefinancierd voor het jaar 2027 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	**68.071.524**	**68.341.489**	**2.675.555**
	Beleidsartikelen			
1	Arbeidsmarkt	401.651	465.067	14.580
2	Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	9.637.239	9.837.835	47.693
3	Arbeidsongeschiktheid	256.377	256.377	0
4	Jonggehandicapten	5.127.324	5.127.324	0
5	Werkloosheid	99.781	99.781	0
6	Ziekte en verlofregelingen	24.024	24.024	0
7	Kinderopvang	6.672.114	6.672.114	2.187.378
8	Oudedagsvoorziening	69.583	69.745	0
9	Nabestaanden	3.422	3.422	
10	Tegemoetkoming ouders	10.141.485	10.141.485	283.332
11	Uitvoering	747.015	747.015	0
12	Rijksbijdragen	33.678.187	33.678.187	0
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	480.746	481.871	4.500
	Niet-beleidsartikelen			
96	Apparaat Kerndepartement	668.780	673.446	138.072
99	Nog onverdeeld	63.796	63.796	0

TOELICHTING

Algemeen

Met deze nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2027 wordt de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) gecorrigeerd in verband met het van de SZW-begroting halen van een aantal bezuinigingen op de sociale zekerheid[1], het aanhouden van het wetsvoorstel tweede knikpunt in het kindgebonden budget[2] in reactie op de moties Stoffer[3] en Bikker & Bontenbal[4], de dekking voor proactieve dienstverlening voor de algemene bijstand in 2027[5] en het vrijmaken van middelen voor diverse meerkosten als gevolg van keuzes in de vormgeving van het kinderopvangstelsel door het verlagen van het maximale vergoedingspercentage in de kinderopvang.[6]

[1] Kamerstukken II 2026-2027, 37 020, nr. 62

[2] Kamerstukken II 2026-2027, 36 923, nr. 9

[3] Kamerstukken II 2026-2027, 37 020, nr. 25

[4] Kamerstukken II 2026-2027, 37 020, nr. 30

[5] Kamerstukken II 2026-2027, 36 799, nr. 49

[6] Kamerstukken II 2026-2027, 31 322, nr. 593

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de maatregelen die sinds Prinsjesdag genomen zijn.

Tabel 2 Overzichtstabel maatregelen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031
Uitboeken WW-maatregelen	0	0	– 4.963	1.011.161	1.867.729
Uitboeken afschaffen IVA	0	0	– 5.000	67.894	222.052
Uitboeken afschaffen AO-tegemoetkoming	0	0	315.157	320.489	324.166
Meerkosten wetsvoorstel financiering kinderopvang	6.500	9.500	44.000	50.200	50.900
Verlaging financiering kinderopvang met 0,4%-punt	0	– 3.400	– 43.900	– 54.300	– 59.500
Aanhouden wetsvoorstel tweede knikpunt WKB	7.972	– 6.170	– 5.870	– 5.870	– 5.767
Verlaging SLIM-subsidie	– 8.195	0	0	0	0
Rijksbijdragen en sociale lasten	0	600	283.395	559.226	830.813

Toelichting bij de maatregelen

In onderstaande tabellen zijn meerjarig opgenomen:
- De standen ontwerpbegroting vóór nota van wijziging;
- De mutaties;
- De standen van de ontwerpbegroting na nota van wijziging

Tabel 3 Meerjarige doorwerking verplichtingen begrotingsgefinancierde artikelen (Hoofdstuk 15) (bedragen x € 1.000)

	2027	2028	2029	2030	2031
Stand voor nota van wijziging	**68.065.247**	**71.023.289**	**74.305.108**	**76.582.756**	**79.461.670**
Uitboeken WW-maatregelen	0	0	– 271	– 163.422	– 290.199
Uitboeken afschaffen IVA	0	0	0	– 7.306	– 24.004
Uitboeken afschaffen AO-tegemoetkoming	0	0	82.765	82.765	82.765
Meerkosten wetsvoorstel financiering kinderopvang	6.500	9.500	44.000	50.200	50.900
Verlaging financiering kinderopvang met 0,4%-punt	0	– 3.400	– 43.900	– 54.300	– 59.500
Aanhouden wetsvoorstel tweede knikpunt WKB	7.972	– 6.170	– 5.870	– 5.870	– 5.767
Verlaging SLIM-subsidie	– 8.195	0	0	0	0
Rijksbijdragen	0	600	235.392	239.124	242.801
Stand na nota van wijziging	**68.071.524**	**71.023.819**	**74.617.224**	**76.723.947**	**79.458.666**

Tabel 4 Meerjarige doorwerking uitgaven begrotingsgefinancierde artikelen (Hoofdstuk 15) (bedragen x € 1.000)

	2027	2028	2029	2030	2031
Stand voor nota van wijziging	**68.335.212**	**71.060.600**	**74.326.659**	**76.610.829**	**79.521.180**
Uitboeken WW-maatregelen	0	0	– 271	– 163.422	– 290.199
Uitboeken afschaffen IVA	0	0	0	– 7.306	– 24.004
Uitboeken afschaffen AO-tegemoetkoming	0	0	82.765	82.765	82.765
Meerkosten wetsvoorstel financiering kinderopvang	6.500	9.500	44.000	50.200	50.900
Verlaging financiering kinderopvang met 0,4%-punt	0	– 3.400	– 43.900	– 54.300	– 59.500
Aanhouden wetsvoorstel tweede knikpunt WKB	7.972	– 6.170	– 5.870	– 5.870	– 5.767
Verlaging SLIM-subsidie	– 8.195	0	0	0	0
Rijksbijdragen	0	600	235.392	239.124	242.801
Stand na nota van wijziging	**68.341.489**	**71.061.130**	**74.638.775**	**76.752.020**	**79.518.176**

Uitboeken WW-maatregelen
Het uitboeken van de WW-maatregelen leidt tot lagere uitgaven voor de bijstand omdat mensen aanspraak blijven maken op de WW en daardoor niet in de bijstand stromen. Daarnaast leidt het uitboeken tot hogere uitgaven voor de Toeslagenwet omdat er meer aanvullingen tot het sociaal minimum zijn als het aantal WW-uitkeringen toeneemt.

Uitboeken afschaffen IVA
Het uitboeken van het afschaffen van de Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) leidt tot lagere uitgaven voor de Toeslagenwet. Er zijn minder aanvullingen tot het sociaal minimum nodig als mensen aanspraak kunnen blijven maken op een IVA-uitkering.

Uitboeken afschaffen AO-tegemoetkoming
Het uitboeken van het afschaffen van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten leidt tot hogere uitgaven aan de Wajong, omdat Wajong'ers deze tegemoetkoming voor de kosten door ziekte of handicap blijven ontvangen.

Meerkosten wetsvoorstel financiering kinderopvang
Bij het maken van het wetsvoorstel Financiering Kinderopvang zijn verschillende noodzakelijke keuzes gemaakt over de vormgeving van het stelsel (€ 31,5 miljoen structureel), bijvoorbeeld over de werking van de arbeidseis. Daarnaast zijn er middelen vrijgemaakt oplopend naar structureel € 28,6 miljoen (binnen de begrotingshorizon zijn de bedragen lager), voor de uitvoeringskosten van een markttoezichthouder, hogere uitvoeringskosten van GGD/gemeenten voor toezicht op de kwaliteit van kinderopvang en uitvoeringskosten voor de Dienst Toeslagen.

Verlaging financiering kinderopvang met 0,4%-punt
Om de meerkosten van de financiering Kinderopvang te dekken binnen het wetsvoorstel wordt het vergoedingspercentage in het nieuwe financieringsstelsel met 0,4 procentpunt verlaagd naar 95,6%.

Aanhouden wetsvoorstel tweede knikpunt WKB
Het kabinet heeft naar aanleiding van twee moties, van de leden Bikker en Bontenbal en van het lid Stoffer, besloten om het Wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het kindgebonden budget en het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering in verband met het verhogen van het afbouwpercentage voor ouders met een toetsingsinkomen vanaf € 57.950 te hernemen en een aangepast voorstel te doen. Hierbij worden de resterende middelen ad. structureel € 450 miljoen vanaf 2028 vanuit de CA-envelop «Versterking van gezinnen» betrokken.[7] Het hernemen van het wetsvoorstel leidt tot de volgende effecten:

- Binnen het wetvoorstel werden er middelen van de gezinsenveloppe ingezet om het kindgebonden budget (WKB) licht te verlagen en de kinderbijslag (AKW) licht te verhogen (omdat de AKW inkomensonafhankelijk is, zou dit per saldo tot hogere uitgaven leiden). Nu dit voorlopig niet doorgaat, worden de uitgaven aan AKW in 2027 naar beneden bijgesteld.
- Aanhouden van het wetsvoorstel leidt tot een opwaartse bijstelling van de uitgaven aan WKB in 2027.
- De reserveringen die samenhangen met dit wetsvoorstel voor onder andere de ontwikkeling en invoering komen lager uit.
- Aanhouden van het wetsvoorstel betekent ook dat het beleidsvoornemen om de kinderbijslag op Caribisch Nederland in 2027 te verhogen voorlopig geen doorgang kan vinden.

[7] Motie lid Stoffer Kamerstukken II 2026-2027, 37 020 nr. 25 en Motie lid Bikker en Bontenbal Kamerstukken II 2026-2027, 37 020 nr. 30

Verlagen SLIM-subsidie
Ten behoeve van het onderdeel algemene bijstand in het ontwerpbesluit proactieve dienstverlening wordt in 2027 incidenteel dekking gevonden bij de Stimuleringsregeling leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen (SLIM).

Rijksbijdragen
Door het uitboeken van de geplande bezuinigingen op de SZW-begroting moeten de rijksbijdragen die horen bij de betreffende regelingen naar boven bijgesteld worden.

Tabel 5 Meerjarige doorwerking uitgaven en verplichtingen premiegefinancierde artikelen (Hoofdstuk 40) (bedragen x € 1.000)

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	2027	2028	2029	2030	2031
Stand voor nota van wijziging	**99.532.049**	**104.343.443**	**109.404.152**	**113.037.987**	**117.022.841**
Uitboeken WW-maatregelen	0	0	– 4.692	1.174.583	2.157.928
Uitboeken afschaffen IVA	0	0	– 5.000	75.200	246.056
Uitboeken afschaffen AO-tegemoetkoming	0	0	232.392	237.724	241.401
Sociale lasten	0	0	48.003	320.102	588.012
Stand na nota van wijziging	**99.532.049**	**104.343.443**	**109.674.855**	**114.845.596**	**120.256.238**

Uitboeken WW-maatregelen
Het uitboeken van de maatregelen op de WW leidt tot hogere uitgaven voor de WW. Het leidt ook tot hogere uitgaven aan de Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA), omdat de maatregelen ook zouden gelden voor de loongerelateerde fase van de WGA-uitkering. Het uitboeken van de WW-maatregelen leidt tot hogere structurele uitvoeringskosten omdat het aantal WW-uitkeringen toeneemt. Daarnaast zijn de implementatiekosten in 2029 niet meer van toepassing.

Uitboeken afschaffen IVA
Het uitboeken van het afschaffen van de IVA leidt tot hogere uitgaven voor de IVA en WGA. Er waren in 2029 implementatiekosten gereserveerd, deze zijn afgeboekt als gevolg van het uitboeken van deze maatregel. Daarnaast leidt het uitboeken van deze maatregel tot hogere uitvoeringskosten vanaf 2030.

Uitboeken afschaffen AO-tegemoetkoming
Het uitboeken van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten leidt tot hogere uitgaven voor de WGA, IVA, Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) en Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ), omdat mensen met deze uitkering deze tegemoetkoming voor de kosten door ziekte en handicap ontvangen. Daarnaast waren er voor 2029 implementatiekosten gereserveerd. Deze worden uitgeboekt.

Sociale lasten
De sociale lasten (premies betaald over uitkeringen) stijgen als gevolg van het uitboeken van de WGA, IVA, WAO, WAZ en WW. De budgettaire verwerking van de nominale ontwikkeling vindt plaats in het voorjaar.

Gegeven

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J.A.Vijlbrief

De Minister van Werk en Participatie,

A.A.Aartsen